

Zijn de hazen straks echt het haasje?

Bron: Leeuwarder Courant: Klaas Stapensea – Gisteren, 12:00
• Opinie

‘Er verdwijnt per dag gemiddeld 8 hectare leefgebied voor de haas.

Een meerderheid in de Tweede Kamer wil een eind aan de jacht op hazen en konijnen. Het is maar zeer de vraag of dat goed is voor de hazenstand.

Jarenlang was ik honderden uren de haas op het spoor, om op ogenschijnlijk simpele vragen een antwoord te vinden en de cyclische schommelingen in hazenpopulaties te verklaren. Volgens tellingen van de Zoogdiervereniging zouden de aantallen hazen sinds 1950 met circa 60 procent zijn afgenomen.

Landbouwminister Carola Schouten laat onderzoeken of de haas en het konijn van de lijst van vrij bejaagbare wildsoorten geschrapt moeten worden. Daarmee reageert ze op een motie van de Partij voor de Dieren en de SP.

Op de Rode Lijst hebben deze soorten de indicatie ‘gevoelig’. Dit betekent dat het nodig wordt geacht om op deze soorten ‘te letten’. De belangrijkste reden dat de haas dit predicaat

draagt is mijns inziens dat de haas in absolute aantallen is afgenomen. Dit is hoofdzakelijk een gevolg van de voortgaande kwantitatieve achteruitgang van het leefgebied. Er verdwijnt per dag gemiddeld 8 hectare leefgebied aan woningbouw, industrie en wegenbouw. Dat is een kleine 3000 hectare per jaar.

Yukon

Maar de dichtheid aan hazen (het aantal hazen per 100 hectare leefgebied) is, voor de meeste landschapstypen, daarentegen de afgelopen periode juist toegenomen.

In het tijdschrift *Science* wordt door ecologen melding gedaan van een opmerkelijk veldexperiment van hazen in het Yukon-territorium (Canada). Daar werden acht jaar lang gebieden afgezet voor de haas.

In het eerste gebied kregen de hazen extra en gevarieerd voedsel. Het zorgde voor een verdrievoudiging van de populatie in enkele jaren. In het tweede gebied werden roofdieren geweerd: zonder roofwild verdubbelde de hazenpopulatie in een tijdsbestek van enkele jaren.

Paradijs

De meest fortuinlijke hazen kregen een dubbele voorkeursbehandeling: ze kregen veel en gevarieerd voedsel én hadden niet te maken met rovers. Resultaat: elf keer zoveel hazen in enkele jaren tijd. Dit cijfer geeft te denken. Toch konden de ecologen niet verhinderen en verklaren dat na een aantal jaren ook in het 'paradijs' een dip in het aantal hazen optrad.

Uit mijn eigen onderzoek *Ecological and social capacity of hares in different landscape types* blijkt echter dat een te hoge dichtheid aan hazen, onder meer door te weinig afschot, 'nadelig' is voor een goede hazenstand.

Bij een te hoge stand wordt de sociale draagkracht van een gebied overschreden en treedt door onder meer stress en conditievermindering een sterke afname van de reproductiecapaciteit bij de moerhazen op en een toename van infectieziekten en daardoor een hogere hazensterfte.

De weidelijke jacht op basis van verstandig en duurzaam gebruik is dus niet een oorzaak van de vermeende achteruitgang van de hazenpopulatie. In Nederlands leven circa 600.000 hazen (herfststand) en is de gunstige staat van instandhouding van de soort dus geheel niet in het geding.

Grote pluim

De Nederlandse jagers, qua opleiding in theorie en praktijk het hoogst aangeschreven in Europa, verdienen juist een grote pluim voor hun bijdrage aan een goede en gezonde hazenstand (wildstand). Bij het ontbreken van een redelijke hazenstand draagt de jager er (conform de Wet natuurbescherming) juist zorg voor dat er weer een redelijke hazenstand bereikt wordt. Vooral door het uitvoeren van kleinschalige biotoopverbeteringsmaatregelen in combinatie met het intensief en jaarrond bestrijden van roofwild.

Niemand kan de belangen van de haas dus beter dienen dan iemand met het hart van een jager. Daar dient veel meer aandacht voor te zijn bij politiek en beleid. De grote inzet en betrokkenheid van jagers en wildbeheerders dienen niet gestraft te worden met een contraproductieve maatregel om de haas van de wildlijst te schrappen.

Dat is voor de weidelijke jagers, de ogen en oren in het *frije fjild*, een dolksteek in de rug en dan is de haas echt het haasje.

Klaas Stapensea is oprichter van Talpa de Witte Mol, gespecialiseerd in mollenbestrijding, faunamanagement en ecologisch advies.